

รายงานผลการดำเนินงานรอบ 12 เดือน

สถานีปฏิบัติการสัตวศาสตร์นาทวี

ประจำปีงบประมาณ 2557

รายงานผลการดำเนินงานสถานีปฏิบัติการสัตวศาสตร์นาทวี

ประจำปีงบประมาณ 2556 (ตุลาคม 2555 - กันยายน 2556)

1. ประวัติความเป็นมา

สถานีปฏิบัติการสัตวศาสตร์นาทวี ภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2535 ณ หมู่ที่ 1 ตำบลคลองทราย อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ประมาณ 352 ไร่ ปัจจุบันมีการแบ่งใช้ประโยชน์ของพื้นที่ออกเป็นส่วนต่างๆ อาทิ พื้นที่แปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ประมาณ 80 ไร่ พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันรุ่นที่ 1 อายุ 3 ปี ประมาณ 70 ไร่ พื้นที่ปลูกเป็นที่ราบเชิงเขาและปาล์มน้ำมันรุ่นที่ 2 อายุ 1 ปี ประมาณ 80 ไร่ พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นเนินเขาสลับกับที่ลุ่มบางส่วน มีพื้นที่ป่าเขาธรรมชาติประมาณ 90 ไร่ พื้นที่อาคารและโรงเรือนต่างๆ ประมาณ 30 ไร่ ในปีงบประมาณ 2558 สามารถเก็บผลผลิตปาล์มน้ำมันรุ่นที่ 1 ได้ คาดว่าตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2557 เป็นต้นไป สำหรับโคพื้นเมืองก็ได้พัฒนาและเพิ่มปริมาณมากขึ้นตามลำดับ ปัจจุบันมีโคทั้งหมด 97 ตัวและนำมาเลี้ยงเพื่อการเรียนการสอนที่ฟาร์มหาดใหญ่จำนวน 3 ตัวเป็นการใช้พื้นที่ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถสนับสนุนการเรียน การสอน การวิจัย และการบริการวิชาการด้านการผลิตสัตว์เคี้ยวเอื้องผสมผสานกับการปลูกปาล์มน้ำมัน อีกทั้งยังทำให้สถานีฯ มีรายได้เพื่อการพึ่งตนเอง และสามารถพัฒนาต่อไปได้ในอนาคต

2. วัตถุประสงค์

2.1 สนับสนุนการศึกษาและวิจัยเพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงโคพื้นเมืองผสมผสานกับการปลูกปาล์มน้ำมัน ทั้งในด้านการพัฒนาสายพันธุ์ อาหารและการจัดการในด้านต่าง ๆ ทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษารวมทั้งรองรับงานวิจัยของคณาจารย์ นักวิชาการ และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

2.2 เพื่อใช้รองรับงานการเรียนการสอนบางรายวิชา อาทิ วิชาการผลิตโคนม-โคเนื้อ วิชาการผสมเทียม

2.3 เพื่อใช้เป็นแหล่งรองรับการฝึกงานฟาร์มของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาเกษตรศาสตร์ และสัตวศาสตร์

2.4 เพื่อใช้เป็นแหล่งพัฒนาปรับปรุงสายพันธุ์โคพื้นเมืองไทยสู่เกษตรกรในอนาคต

2.5 เป็นสถานที่บริการวิชาการ ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงโคพื้นเมือง โคนเนื้อ ผสมผสานกับการปลูกปาล์มน้ำมันแก่เกษตรกร

3. ที่ปรึกษา   ผศ. ทวีศักดิ์   นิยมบัณฑิต   คณบดีคณะทรัพยากรธรรมชาติ
 รศ. ดร. วันวิสาข์   งามผ่องใส   หัวหน้าภาควิชาสัตวศาสตร์
 รศ. สุธา   วัฒนสิทธิ์   รองหัวหน้าภาควิชาฯ ฝ่ายบริหารและประกันคุณภาพ

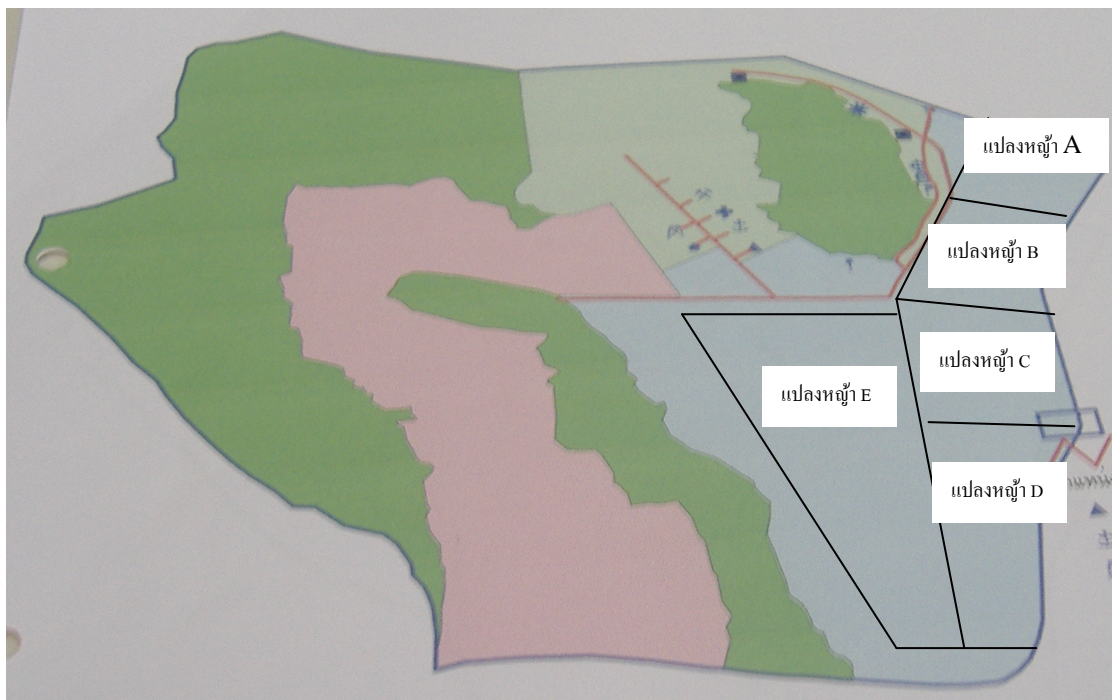
4. หัวหน้าสถานีฯ   นายสมชาย   พิมพ์ธนประทีป

5. บุคลากรของสถานีปฏิบัติการสัตวศาสตร์นาทวี

- 5.1 นางสมจิต ศรีใหม่   นักวิชาการสัตวบาล   ช่วยปฏิบัติงานในส่วนของโคถึงเดือน ก.พ. 57
- 5.2 นายภินัย ทองขจร   พนักงานขับรถแทรกเตอร์
- 5.3 นายอำนาจ เลี่ยมเพชร   คนงาน
- 5.4 นายเรียง มุกดา   คนงาน

6. ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2557

6.1 ปรับปรุงแปลงหญ้าเลี้ยงโคและกั้นรั้วลวดหนามเพิ่มเพื่อรองรับการขยายปริมาณโคและสามารถบริหารจัดการแปลงหญ้าได้อย่างเป็นระบบ รวมถึงการจัดการฝูงโคให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แปลงหญ้าจากเดิมมีจำนวน 3 แปลง ในปีนี้กั้นแบ่งเป็นย่อยได้เป็น 5 แปลง แปลง A, B, C และ D มีพื้นที่ประมาณแปลงละ 10 ไร่ และแปลง E มีพื้นที่ประมาณ 40 ไร่ ดังแสดงในแผนผังพื้นที่สถานีฯ

ภาพที่ 1 กั้นรั้วสวนหนามใหม่ ระหว่างแปลง A และแปลง B

ภาพที่ 2 ภาพหญ้าแปลง A เป็นหญ้าซิกแนลเดี่ย

ภาพที่ 3 ภาพหญ้าแปลง B ปรับปรุงแปลงหญ้า โดยการไถและปลูกใหม่

ภาพที่ 4 ภาพหญ้าแปลง C กั้นรั้วลาดหนามใหม่ ระหว่างแปลง C และแปลง D

6.2 เนื่องจากในปีงบประมาณ 2557 สถานีฯ ได้รับจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อโคพื้นเมืองเพิ่มเติมอีกจำนวนหนึ่งในวงเงิน 500,000 บาท และทางสถานีฯ ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ โดยได้จัดซื้อโคพื้นเมืองจำนวน 30 ตัวแบ่งซื้อเป็น 3 ชุด ๆ ละ 10 ตัว เป็นโคสาว และแม่โค

ภาพที่ 5 โคชุดที่ 1 จำนวน 10 ตัว

ภาพที่ 6 โคชุดที่ 2 จำนวน 10 ตัว

ภาพที่ 7 โคชุดที่ 3 จำนวน 10 ตัว

และขณะนี้อยู่ในช่วงดำเนินการก่อสร้างที่พักโคในแปลงหญ้าจำนวน 4 หลัง เพื่อใช้เป็นร่มเงาให้โคพักอาศัยยามฝนตกหรือแดดจัดและเพื่อการจัดการฝูงโคให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงการจัดการบางอย่าง เช่น การให้อาหารข้น,อาหารหยาบและการจัดการอื่นๆ คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จก่อนเดือนธันวาคม 2557 ในส่วนของแผนการดำเนินงานการปรับปรุงหอพักนักศึกษาและผู้เข้าฝึกอบรมและอาคารสำนักงานบางส่วน ขณะนี้กำลังดำเนินการพร้อมกับการสร้างที่พักโคในแปลงหญ้า

ปัจจุบันสถานีฯมีโคทั้งหมด 97 ตัว (เพศผู้ 20 ตัว และเพศเมีย 77 ตัว) และได้ย้ายโคจำนวน 3 ตัวมาไว้ที่ฟาร์มปฏิบัติการหาดีใหญ่เมื่อเดือนกันยายนที่ผ่านมาเพื่อรองรับการเรียนการสอนบางรายวิชา ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนโคทั้งหมด

ลูกโค (ตัว)		โครุ่น (ตัว)		โคพ่อพันธุ์ (ตัว)	โคสาว (ตัว)	แม่โค (ตัว)	รวมทั้งหมด (ตัว)
เพศผู้	เพศเมีย	เพศผู้	เพศเมีย				
9	9	9	11	2	31	26	97

สถานีฯ ได้จัดทำรายงานประจำเดือนเพื่อรายงานผลการดำเนินงานที่ผ่านมาให้ภาควิชาชีพ ได้รับทราบเป็นระยะ ๆ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2556 ถึงเดือนกันยายน 2557 ดังนี้

สถานีปฏิบัติการสัตวศาสตร์นาทวี

รายงานประจำเดือน ตุลาคม 2556

ประเภท	จำนวน (ตัว)	จำนวนอาหาร		ราคาอาหาร(บาท)		คลอด ลูก(ตัว)	โคตาย (ตัว)	การใช้เวชภัณฑ์		รายได้ฟาร์ม	
		อาหาร ชั้น(กก.)	แร่ธาตุ ก้อน	อาหาร ชั้น(กก.)	แร่ธาตุ ก้อน			ประเภท ยา	จำนวน เงิน (บาท)	จำนวน โคนาย (ตัว)	จำนวน เงิน (บาท)
แม่โค	16										
โคสาว	15										
โคพ่อพันธุ์	2										
โคหนุ่ม	4										3
อายุ 6 เดือน - 1 ปี โคนาย	3										2
โคนายเมีย	8										
อายุแรกเกิด-6 เดือน ลูกโคนาย	6						1				
ลูกโคนายเมีย	7										
รวมทั้งหมด	61	1,000	10	12,470	500		1			5	32,000

แผนการดำเนินการสถานีปฏิบัติการสัตวศาสตร์นาทวี (ตุลาคม 2556 – กันยายน 2557)
 ในส่วนของโคพื้นเมือง

รายการ	ระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. 56 - ก.ย. 57												
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
1. แผนการสร้างที่พักรีดโคในแปลงหญ้า										○	○	○	○
2. แผนการรื้อเสารื้อลวดหนามเก่าและทำรั้วกั้นแปลงหญ้าใหม่						○	○	○	○				
3. แผนการปรับปรุงคอกกักโคเพิ่มเติม					○	○							
4. แผนการกำจัดวัชพืชในแปลงหญ้า และใส่ปุ๋ยแปลงหญ้า	○				○				○				
5. แผนการถ่ายพยาธิและการฉีดวัคซีนโค			○						○				
6. แผนการจำหน่ายโค										○	○	○	○
7. แผนการจัดซื้อโคพื้นเมืองเพิ่ม									○	○	○	○	○

1. แผนการสร้างที่พักรีดโคในแปลงหญ้า ขณะนี้อยู่ในช่วงดำเนินการก่อสร้างตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557 เป็นต้นไป ส่วนแผนงานข้อที่ 2 – 7 ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว ยกเว้น โปรแกรมการทำวัคซีนโคที่ยังไม่ได้ดำเนินการเนื่องจากไม่มีวัคซีน

รายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานด้านปาล์มน้ำมัน สถานีปฏิบัติการสัตวศาสตร์นาทวี ปีงบประมาณ 2557

สถานีปฏิบัติการสัตวศาสตร์นาทวีได้ดำเนินการปลูกปาล์มน้ำมันไปแล้ว 2 รุ่นด้วยกัน รุ่นแรกได้ปลูกไปในช่วงเดือนพ.ย. 2554 ปัจจุบันอายุ 3 ปี จำนวน 1,500 ต้น ในพื้นที่ปลูกประมาณ 70 ไร่ พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นที่ราบเชิงเขา ดินเป็นดินร่วนปนทราย มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2557 เป็นต้นไป สำหรับปาล์มรุ่นที่ 2 ได้ดำเนินการปลูกไปแล้วในช่วงเดือน กันยายน 2556 ปัจจุบันอายุ 1 ปี มีประมาณ 2,000 ต้น ในพื้นที่ปลูกประมาณ 80 ไร่ พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นที่ดอนเชิงเขา และบนสันเขาที่ไม่สูงมากนัก บางส่วนปลูกในที่ลุ่มซึ่งแต่เดิมเป็นทางน้ำไหลผ่าน บางแห่งเป็นที่ราบเชิงเขา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำกว่าปาล์มชุดแรก บริเวณเชิงเขาหรือบนเขาสภาพดินมีหินมากพอสมควร จึงทำให้อัตรการเจริญเติบโตต่ำกว่าปาล์มชุดแรก ประกอบกับในรอบปีที่ผ่านมาปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าปกติมาก เกิดภาวะฝนทิ้งช่วงนาน ตั้งแต่เดือนมกราคม 2557 ไปจนถึงเดือนสิงหาคม 2557 ฝนเริ่มตกในช่วงปลายเดือนสิงหาคม เป็นต้นมาและตกถี่ขึ้นตามลำดับ การปลูกส่วนใหญ่จะปลูกบนชั้นบันได มีต้นปาล์มตายเนื่องจากความแห้งแล้งประมาณ 100 ต้น และทางสถานีฯ ได้ดำเนินการปลูกซ่อมไปเรียบร้อยแล้ว

ในส่วนของการจัดการสวนปาล์มน้ำมันรุ่นแรก ในระยะแรกมีการแทงช่อดอกทิ้งเพื่อไว้ดอกใหม่ที่พร้อมจะตัดได้ในช่วงเดือนตุลาคม 2557 มีการตกแต่งทางใบที่เสียหาย เช่นทางใบแก่ ทางหัก หรือยอดหักออก การไถพรวนดินระหว่างแถวเพื่อกำจัดวัชพืช ในส่วนของการจ้างเหมาผู้รับเหมาให้มาดูแลและจัดการสวนในส่วนของปาล์มชุดแรก ได้ดำเนินการใส่ปุ๋ยและตัดหญ้าในแถวปาล์มทั้งหมดตามแผนที่วางไว้ ทุกๆ 3 เดือนนอกจากนั้นทางสถานีฯ ได้ทำแนวถนนภายในสวนปาล์มเพื่อรองรับการเข้ามาเก็บผลผลิตในช่วงหน้าฝนนี้ แต่เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ราบเชิงเขาและดินเป็นดินร่วนปนทรายทำให้เกิดปัญหาน้ำกัดเซาะแนวถนนเกิดความเสียหายและชำรุดซึ่งต้องรีบดำเนินการแก้ไขต่อไป

การจัดการสวนปาล์มน้ำมันรุ่นที่ 2 เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกของปาล์มชุดนี้ส่วนใหญ่เป็นที่ดอนเชิงเขา อัตราการเจริญเติบโตต่ำกว่าปกติ การจัดการในด้านต่างๆทำได้ค่อนข้างยากและการลงทุนจะสูงกว่าปาล์มที่ปลูกในพื้นที่ราบ อาทิไม่สามารถใช้รถแทรกเตอร์เข้าไปบริหารจัดการในแปลงปาล์มได้ พื้นที่ลาดชันมีป่าไม้เบญจพรรณขึ้นปกคลุมทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการกำจัดวัชพืชต่างๆ การจัดการสวนจะทำความรู้ไปกับปาล์มชุดแรกโดยวิธีการจ้างเหมาทุกๆรอบ 3 เดือน เช่นการใส่ปุ๋ยพรวนดิน การกำจัดวัชพืช และการจัดการในด้านต่างๆซึ่งทำได้ค่อนข้างลำบาก

ภาพที่ 1

ปาล์มรุ่นที่ 1 อายุ 3 ปี

ภาพที่ 2

ปาล์มรุ่นที่ 1 อายุ 3 ปี

ภาพที่ 3   ปาล์มรุ่นที่ 2 อายุ 1 ปี ปศุภนเชิงเขา

ภาพที่ 4   ปาล์มรุ่นที่ 1

ภาพที่ 5   ปาล์มชุดแรกเริ่มให้ผลผลิต

ภาพที่ 6   ปาล์มชุดแรกเริ่มให้ผลผลิต

แผนการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2558

แผนงาน	ระยะเวลาการดำเนินการ	การดำเนินการ
1.การจัดการสวนปาล์มน้ำมัน รุ่นที่1 (ใส่ปุ๋ย ,กำจัดวัชพืชในแถว,การไถพรวนในออกแถว ,การจัดการอื่น ๆ)	ทุก ๆ 3 เดือน (มี.ค. - มิ.ย. - ก.ย. - ธ.ค.)	ตามแผนงานและสภาพภูมิอากาศ
2.แผนการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน รุ่นที่2 (ใส่ปุ๋ย พรวนดิน ,กำจัดวัชพืช การจ้างถางป่า , การปลูกซ่อมและอื่น ๆ)	ทุก ๆ 3 เดือน (มี.ค. - มิ.ย. - ก.ย. - ธ.ค.)	ตามแผนงานและสภาพภูมิอากาศ
แผนการปลูกซ่อม	ช่วงเดือน มิ.ย. – ก.ย.	ตามสภาพอากาศ
แผนการสั่งซื้อปุ๋ย(คุณภาพ)	ปีละ 4 ครั้ง (มี.ค. - มิ.ย. - ก.ย. - ธ.ค.)	ปีนี้สั่งซื้อ 2 สูตรคือปาล์มที่ให้ผลผลิต และสูตรปาล์มเล็ก
แผนการเก็บผลผลิตปาล์มรุ่นที่1	ตั้งแต่ ต.ค. 57 เป็นต้นไป	ตามแผนทั้งนี้ขึ้นอยู่กับถนนในแปลงปาล์ม และปริมาณฝน
แผนการทำประตูทางเข้าแปลงปาล์มทางด้านทิศใต้	ม.ค.58 เป็นต้นไป	ประตูปิด-เปิด 2 บาน พร้อมฝังท่อระบายน้ำ
แผนการปรับปรุงและทำถนนในแปลงปาล์ม	ม.ค.58 เป็นต้นไป	บดอัดดินด้วยรถแทรกเตอร์

สรุปค่าใช้จ่ายในส่วนของปาล์มน้ำมัน (ต.ค.56 – ก.ย. 57)

1. ค่าพันธุ์ปาล์ม	278 ต้น	120	33360
2. ค่าจ้างปลูก	178 ต้น	35	6,230
3. ค่าปุ๋ยเคมี	130 ถุง	970	126,100
4. ค่าจ้างและการจัดการ ต่างๆในสวนปาล์ม	150 ไร่	4 ครั้ง	199,380
รวม			365,070

สรุปรายรับ – รายจ่าย ของสถานีฯ ช่วงเดือน ตุลาคม 2556 – กันยายน 2557

ค่าจ้าง	ค่าตอบแทน	ค่าอาหาร ชั้น	ค่าอาหาร หยาบ	ค่า ไฟฟ้า	ค่าวัสดุ	น้ำมัน เชื้อเพลิง	ค่า เวชภัณฑ์	ค่าใช้จ่าย ในส่วน ของปาล์ม	รายได้จาก การจำหน่าย โค
240,880	41,000	125,947	38,500	37,347	20,748	43,679	8,600	365,070	163,000